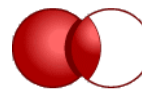

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 10/007-01, 031-01/05

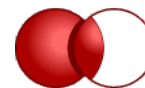
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31.12.2004. godine**

JAVNOG PREDUZEĆA ZA «VODNO PODRUČJE SLIVOVA RIJEKE SAVE»

Sarajevo, mart 2005. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www.saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

VLADI FBiH

**FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA
UPRAVNOM ODBORU JAVNOG PREDUZEĆA ZA "VODNO PODRUČJE SLIVOVA
RIJEKE SAVE"**

UPRAVI JAVNOG PREDUZEĆA ZA "VODNO PODRUČJE SLIVOVA RIJEKE SAVE"

NEOVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju Bilansa stanja Javnog preduzeća za «Vodno područje slivova rijeke Save» na dan 31.12.2004.godine, te s njim povezanog Bilansa uspjeha, Izvještaja o novčanim tokovima i Izvještaja o promjenama u kapitalu, prikazanih na stranicama od 1-4. Odgovornost za ove izvještaje snosi menadžment JP za «Vodno područje slivova rijeke Save». Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna FBiH ("Službene novine FBiH", br.48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvještajima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila procjenu primjenjenih računovodstvenih politika te ocjenu značajnih procjena Uprave, kao i ocjenu ukupnog prikaza finansijskih izvještaja. Vjerujemo da nam naša revizija daje razumnu osnovu za naše mišljenje.
3. Provedena revizija godišnjih izvještaja JP, je pokazala da preduzeće prikupljena sredstva ne troši na način kako planira, zbog čega se akumulira gotovina na računima koja je koncem ove godine iznosila nešto više od 5 miliona maraka. Na taj način zakonom postavljeni ciljevi, koje preduzeće planira i realizira nisu u potpunosti ostvareni. Razlozi za navedeno su nerealno postavljene planovi koje uprava nije u stanju realizirati ali i okruženje u kojem posluje preduzeće.

Pored toga utvrdili smo:

- Da Preduzeće nema strateških ciljeva, koji bi ga usmjerili u planiranju i potrošnji prikupljenih sredstava, jer ni do danas nisu donešeni dugoročni i srednjoročni planovi Preduzeća, čije donošenje je propisano Zakonom o vodama (čl.162). Uprava je mišljenja da se to ne može uraditi jer nisu usvojeni plansko razvojni dokumenti Federacije što je tačno, ali nije razlog da Preduzeće nije usvojilo svoje planove, jer i sadašnji rad je mimo tih osnova. Preduzeće nema ni svoja pravila kada će ono provoditi izbor najpovoljnijih ponuđača za realizaciju projekata iz osnovne djelatnosti i sklapati ugovore, a kada se to prenosi na druge, što bi doprinjelo kontroli utroška prikupljenih sredstava.

- Da uprava nije usvojila pravila o računovodstvu niti svoje politike o iskazivanju i prezentaciji finansijskih izvještaja, a posljedica toga je različito izvještavanje organa upravljanja od onih iskazanih u finansijskim izvještajima. Prihodi u istima nisu iskazani u skladu sa Računovodstvenim standardima jer su knjigovodstveno umanjeni koncem godine za neutrošena sredstva u iznosu 5.006.004 KM. Planirane veličine teško je pratiti u izvršenju zbog njihove nepreciznosti.
4. Po našem mišljenju, osim za efekat usklađivanja finansijskih izvještaja o činjenicama koje su navedene u prethodnom stavu, finansijski izvještaji daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Javnog preduzeća za «Vodno područje slivova rijeke Save», u svim značajnim segmentima za godinu koja završava sa 31.12.2004. godine.

Zamjenik Generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. ecc.

Generalni revizor

Mr. sc. Ibrahim Okanović dipl. ecc.

BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31.12.2004.GODINE

	2004.GOD.	2003.GOD.
		(nerevidirano)
PRIHODI OD PRODAJE	11.766	24.408
TROŠKOVI PRODAJE	10.975.863	11.168.165
GUBITAK IZ REDOVNE DJELATNOSTI	-10.964.097	-11.143.757
PRIHODI OD KAMATA	131.311	
KURSNE RAZLIKE (NETO)	3.690	
OSTALI PRIHODI OD FINANSIRANJA	10.810.845	11.130.929
RASHODI OD KAMATA		
DOBIT IZ FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI	10.945.846	11.130.929
OSTALI PRIHODI	42.126	20.374
OSTALI RASHODI	23.875	7.546
DOBIT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI	18.251	12.828
DOBIT GODINE	0	0
POREZ NA DOBIT		
REZULTAT PERIODA	0	0

Napomena:

- Gubitak iz redovne djelatnosti, iskazan u bilansu uspjeha je posljedica načina iskazivanja poslovnih promjena a ne poslovanja preduzeća. Preduzeće vodi knjgovodstvo po kontnom planu istih, stim da je prihod, koji je usmjeren zakonskim propisima iskazalao na prihodima koji ne prizilaze iz osnovne djelatnosti. Istovremeno troškove poslovanja prikazalo je na osnovnoj djelatnosti. Zbog toga je došlo do nesklada u iskazivanju poslovnog rezultata iz osnovne djelatnosti.

BILANS STANJA NA DAN 31.12.2004.GODINE

	31.12.2004.	31.12.2003. (nerevidirano)
IMOVINA	12.506.861	11.463.870
DUGOROČNA IMOVINA:	6.929.275	6.983.801
Nekretnine, postrojenja i oprema	842.379	502.538
Ostala dugoročna potraživanja		
Ulaganja	1.983.706	1.983.706
Dugoročna potraživanja		
Depoziti kod banaka	254.122	278.807
Ostala dugoročna razgraničenja	3.849.068	4.218.750
KRATKOROČNA IMOVINA:	5.577.586	4.480.069
Zalihe		
Ostala kratk. potraživanja	1.093.693	930.256
Potraž. za date avanse		
Potraživanja od kupaca		
Novac u banci i blagajni	4.483.893	3.549.813
Vanbilansna evidencija	75.139.080	76.229.850
KAPITAL:	2.615.011	2.615.011
Državni kapital	631.305	631.305
Ulog u Zavod za vodopriv. Sarajevo	1.935.313	1.935.313
Ulog u Institut za hidrotehniku Građ. fakul.	48.393	48.393
DUGOROČNE OBAVEZE:	3.978.507	4.257.396
Kredit u zemlji	3.879.615	4.257.396
Ostale dugor. Obaveze	98.892	
KRATKOROČNE OBAVEZE	5.913.343	4.591.463
Dobavljači-pravna lica u grupi	889.990	644.628
Ostali dobavljači	2.935	3.960
Porezi	12.239	6.534
Druge obaveze	2175	10
Kratk. razgr. i rezervisanja	5.006.004	3.936.331
UKUPNO:	12.506.861	11.463.870

Napomena:

- Na poziciji vanbilansne evidencije knjižene su promjene na osnovu Odluke Vlade F BiH o prenošenju prava, upravljanja i korištenja broj:274/2001 od 14.06.2001. godine, a odnose se na vodoprivredne objekte u vlasništvu F BiH na području općina Odžak, Domaljevac-Šamac, Orašje i Gradačac. Navedeni vodoprivredni objekti se odnose na odbrambene nasipe, brane i akumulacije i pumpne stanice, čuvarske kućice, centre odbrane od poplava, obaloutvrda na rijeci Savi i Bosni. Ovi objekti su najvećim dijelom oštećeni i devastirani. Na vanbilansnoj evidenciji može se iskazivati tuđa materijalna imovina, prava, vrijednosni papiri, vrijednosni papiri za prodaju, materijalna imovina data na korištenje drugima itd. Mi smo mišljenja da iskazivanje ovih promjena na vanbilansnoj evidenciji je trenutno ispravno, jer Odlukom vlade nije definisano i buduće vlasništvo nad ovim vodoprivrednim objektima. S toga predlažemo menadžmentu da preko resornog ministarstva pokrene aktivnosti u smjeru rješavanja pitanja vlasništva nad ovim vodoprivrednim objektima.
- Na poziciji ulaganja evidentirani su trajni udjeli na kapitalu kod drugih pravnih lica. Naime, revizijom predratne privatizacije kod Zavoda za vodoprivredu d.d. Sarajevo i Instituta za hidrotehniku Građevinskog fakulteta Sarajevo utvrđen je udio Preduzeća kod ovih pravnih lica, čiji je pravni sljedbenik ovo Preduzeće. Na ovaj način na Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo odnosi se 1.935.313 KM, a na Institut za hidrotehniku 48.393 KM.

IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TOKU NA DAN 31.12.2004.GODINE

Opis	31.12.2004.
Gotovinski tok iz poslovnih aktivnosti:	
Neto dobit	
Amortizacija /vrijednost usklađivanja nematerijalne imovine	
Smanjenje rezerviranja za rizike i troškove	
Rashodi (prihodi)od otuđenja nematerijalnih sredstava	
Amortizacija /vrijednost usklađivanja materijalne imovine	26.601
Rashodi (prihodi)od otuđenja materijalnih sredstava	
Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	
Ostala usklađivanja za negotovinske stavke i tokove koji se odnose na ulagačke i finansijske aktivnosti	
SVEGA	26.601
Povećanje (smanjenje) zaliha	
Povećanje (smanjenje) potraživanja	17.863
Povećanje (smanjenje) obračunatih prihoda	
Povećanje (smanjenje) unaprijed plaćenih troškova	
(Povećanje) smanjenje obaveza prema dobavljačima	485.706
(Povećanje) smanjenje ostalih obaveza	12.425
(Povećanje) smanjenje obračunatih nefakturisanih troškova	
(Povećanje) smanjenje odloženih prihoda	1.049.983
SVEGA	533.989
A. Neto gotovina dobijena od poslovnih aktivnosti	560.589
Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti:	
Nabavka (prodaja) nematerijalnih sredstava	
Nabavka (prodaja) materijalnih sredstava	318.924
Dati krediti (povrat kredita) pravnim licima u grupi	
Dati krediti (povrat kredita) drugim pravnim licima	154.402
Ostali tokovi od ulagačkih aktivnosti	
B. Neto gotovina korištena u ulagačkim aktivnostima	473.326
Gotovinski tok od finansijskih aktivnosti:	
Primljena pozajmljena sredstva	8.098
Povrat pozajmljenih sredstava	
Ostali tokovi od finansijskih aktivnosti	
C. Neto gotovina korištena u finansijskim aktivnostima	8.098
Neto povećanje (smanjenje) gotovine na računu i u blagajni	1.042.013
Početno stanje gotovine na računu i u blagajni	5.525.906
Konačno stanje gotovine na računu i u blagajni	4.483.893
Neto povećanje (smanjenje) gotovine na računu i u blagajni	1.042.013

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA 2004.GODINU

OPIS	UPISANI KAPITAL	AKUMULIRANA DOBIT	UKUPNO
Stanje na dan 31.12.2002.godine	2.615.011		2.615.011
Izdavanje dionica i ostala povećanja vlasničkog kapitala			
Neto dobit (gubitak) perioda			
Stanje na dan 31.12.2003.godine	2.615.011		2.615.011
Izdavanje dionica i ostala povećanja vlasničkog kapitala			
Neto dobit perioda			
Neto gubitak perioda			
Raspored dobiti/dobitka			
Raspored gubitka			
Ostala smanjenja vlasničkog kapitala			
Stanje na dan 31.12.2004.godine	2.615.011		2.615.011

IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA JAVNOG PREDUZEĆA ZA «SLIVОВI RIJEKE SAVE» ZA 2004 godinu

1. Uvod

Javno preduzeće za «Vodno područje slivova rijeke Save» (u daljem tekstu Preduzeće) osnovano je na osnovu člana 155. stav 1. tačka 2. Zakona o vodama («Službene Novine Federacije BiH», broj 18/98) za obavljanje poslova i zadataka upravljanja vodama koju čini skup odluka, aktivnosti i mjera čija je svrha održavanje, poboljšanje i ostvarivanje potrebnog i održivog vodnog režima na određenom prostoru u skladu sa prirodnim uslovima, planom, potrebama i mogućnostima, vodoprivrednim objektima, javnim vodnim dobrom i za obavljanje drugih poslova i zadataka iz člana 157. Zakona o vodama. Upravljanje vodama ostvaruje se osobito osiguranjem potrebnih količina voda odgovarajuće kakvoće za različite namjene, zaštitom voda od onečišćenja, uređenjem voda i vodotoka i zaštitom od štetnog djelovanja voda.

Preduzeće je registrovano kod Kantonalnog suda u Sarajevu Rješenjem broj:1-21528 od 31.12.1998.godine sa 100% državnim kapitalom.

Prema Statutu Preduzeća koji je odobren od strane Vlade Federacije BiH («Službene novine Federacije BiH», broj 44/98) u Članu 8. Preduzeće obavlja i poslove :

1. arhitektonske i inženjerske djelatnosti i tehničko savjetovanje;
2. tehničko ispitivanje i analize;
3. istraživanje i eksperimentalni razvoj u tehničkim i tehnološkim naukama;
4. finansijski zakup-dio koji se odnosi na zakup javnog vodnog dobra;
5. izdavanje časopisa i periodičnih publikacija;
6. izdavanje knjiga.

Unutrašnja organizacija i način rada Preduzeća regulisani su Pravilnikom o radu. Poslovi i zadaci Preduzeća obavljaju se u sljedećim organizacionim jedinicama:

- Sektoru za upravljanje vodama i razvoj;
- Sektoru za uređenje i zaštitu od voda;
- Sektoru za korištenje voda;
- Sektoru za zaštitu voda;
- Sektoru za ekonomske, pravne i opšte poslove.

Preduzeće svoje poslove pored Sarajeva obavlja u uredima u Zenici i Jajcu.

Preduzeće je u 2004.godini imalo ukupno 42 zaposlena .

Sjedište Preduzeća je u Sarajevu u ulici Grbavička 4.

2. Rezime

Okruženje u kojem bi trebalo da djeluje i radi preduzeće definirano je Zakonom o vodama, koji je članom 17. predvidio da se donesu dugoročni planovi razvoja vodoprivrede što je obaveza Parlamenta F BiH i srednjoročni planovi razvoja vodoprivrede, koji moraju biti u skladu sa dugoročnim planovima što je obaveza Vlade FBiH. Navedeni planovi nisu usvojeni. Posljedice takvog okruženja imaju značajan uticaj na rad preduzeća u smislu da je isto ostalo bez okvira u kojem će raditi i strateških ciljeva koje će preferirati u svojim planovima

Isto tako organ upravljanja i uprava preduzeća nisu donijeli svoje dugoročne i srednjoročne planove u kojim bi utvrdili prioritete i opći interes u skladu sa propisima. Poslovanje se sada odvija na način da se prikupljaju podaci od kantona koje programe treba realizirati u planskoj godini što može značiti preferiranje lokalnih interesa u odnosu na strateške ciljeve. Tako kandidirani projekti i usvojeni u planskim dokumentima redovno se ne završavaju u tom periodu te tako propisima usmjerena sredstva od pravnih subjekata imobilisana iz njihovog poslovanja ostaju neutrošena na računu preduzeća i u depozitu banaka. Zbog svega navedenog organ upravljanja i uprava trebali bi veću pažnju usmjeriti na

utvrđivanju jasnih kriterija koji određuju projekte od strateškog značaja za F BiH, kriterija koje treba ispuniti projekat da bi se unio u planska dokumenta i realizirao u tom periodu. Dosadašnji način rada, što smo utvrdili našom revizijom, pokazuje da postoje nerealne ocjene o tome šta se planira i da li se to može završiti u okviru planiranog. Uprava nije ni u ovakvom radu utvrdila kriterije realizacije pojedinih ulaganja, odnosno koje projekte će realizirati ona a koje prenositi na niže nivoe na čijem se području vrše ulaganja ali i odgovornost za iste.

Zakonom o vodama su definisani poslovi i zadaci koje preduzeće obavlja ali isto tako da resorno ministarstvo vrši upravni nadzor nad aktivnostima preduzeća od interesa za F BiH, da kantonalno tijelo uprave nadležno za poslove vodoprivrede vrši upravni nadzor nad provođenjem Zakona o vodama koji su ovim Zakonom stavljeni u njihovu nadležnost, da poslove vodoprivredne inspekcije u skladu sa navedenim nadležnostima vrše federalni odnosno kantonalni vodoprivredni inspektori, da kontrolu zakonitosti, ispravnosti i pravodobnosti obračunavanja i plaćanja vodnih naknada vrši finansijska policija i federalna odnosno kantonalna vodoprivredna inspekcija. Iz svega što smo tokom revizije pregledali, kao i intervjuja koje smo vodili sa kontakt osobama evidentno je da se navedeni poslovi i zadaci, upravna kontrola nad radom preduzeća i kontrola zakonitosti, ispravnosti i pravodobnosti obračunavanja i plaćanja vodnih naknada, a nisu pod direktnim uticajem Preduzeća, slabo ili nikako ne provodi.

Kod prezentacije finansijskih izvještaja uprava se nije po nama dovoljno angažovala jer svoje poslovanje nije uredila potrebnim pravilima i politikama, zbog čega ima:

Izvještavanje o poslovanju preduzeća različito od onog iskazanog u knjigovodstvenim evidencijama. Poslovne promjene iskazuju se po kontnom planu za preduzeća, ali se koncem obračunskog perioda prihod umanjuje knjigovodstvenim stavom u iznosu neutrošenih sredstava te godine i u narednom periodu odmah prenese na prihod. To su najkraće rečeno sredstva koja su planirana da će se potrošiti u toj godini, a to se ne desi. Razlozi su što uprava postavlja pred sebe ciljeve koje ne može ostvariti i ako je po zakonu odgovorna za realizaciju planova

Pored navedenog, uprava nije ni do danas donijela svoje računovodstvene politike kako da iskazuje poslovne događaje što je doista bilo neophodno i ako joj je naša prethodna revizija ukazala na potrebu usvajanja ovih politika. One su upravo neophodne tamo gdje propisi nisu odredili kako će se postupati, a koji su predvidjeli da ta područja uredi rukovodstvo preduzeća rukovodeći se svojim specifičnostima.

Utvrdili smo da su odobrene isplate plata na osnovu odluke direktora u većem iznosu nego što je to predviđeno aktima preduzeća iz ove oblasti. To je urađeno u okviru planiranog iznosa što direktno potvrđuje da se nerealno planira kao i posljedicama takvog planiranja.

U poslovnim evidencijama u preduzeću postoje sporna potraživanja, koja po nama zaslužuju posebnu informaciju i provjeru. Uprava treba analizirati ista i ona koja nije moguće naplatiti predložiti za otpis organu upravljanja, uz predočenje da su poduzete sve mjere za očuvanje imovine od gubitaka. Posebno naglašavamo potrebu, da i pored postojanja pismenog dokumenta da nije nađen osnov za pokretanje krivične odgovornosti direktora, treba još jednom utvrditi da li postoji pravni osnov za povrat sredstava u iznosu 191.981 KM. Isto tako potrebno je utvrditi da li su poduzete sve potrebne radnje od strane uposlenih da se ne izgubi ova imovina kao i pravno stanovište da li je nastupila zastara potraživanja.

Uprava nije iskazala potporu dobivenu iz budžeta FBiH, kao prihod i ako u propisima stoji da se finansiranje vodoprivrede može vršiti i iz tih izvora. Smatrala je da su to sredstva usmjerena za tačno određena ulaganja po nalogu Vlade FBiH i da se samo realiziraju preko njih. Svako ulaganje bez obzira od koga i iz čega usmjereno, treba biti realizirano u skladu sa propisima što je ovog puta po nama zaobideno, a prihod nije iskazan u skladu sa ostvarenim, te je potrebno u budućem periodu sva kao i njihovo trošenje knjižiti u finansijskim izvještajima po principu sučeljavanja prihoda i rashoda u skladu sa Računovodstvenim standardom 18, uz poštivanje propisa.

3. Cilj i obim revizije

Cilj ove revizije bio je da se ocijeni adekvatnost poduzetih mjera od strane menadžmenta Preduzeća u provođenju postavljenih ciljeva što se obezbjeđuje uređenjem ključnih poslovnih operacija u kojima prilikom njihovog izvođenja mogu nastati značajna odstupanja, izvještavanje o tim operacijama, pouzdanošću računovodstvenih evidencija kao i usaglašenosti finansijskih transakcija sa propisima.

Reviziju smo proveli na uzorku finansijskih transakcija kako bi iznijeli mišljenje o finansijskim izvještajima i da bi utvrdili da li sistem kontrola funkcioniра adekvatno, te njegovu pouzdanost.

Ograničili smo vremenski okvir naše revizije na 2004 godinu. Isto tako nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja i utvrdili svako područje gdje se može pojaviti problem, niti smo ispitivali sve transakcije jer su nam resursi i vrijeme ograničeni. U slučajevima kada to okolnosti budu zahtijevale Tim ureda za reviziju će predstojećom revizijom obuhvatiti i pojedine pozicije koje se odnose na prethodne godine.

Oblastima kao što su strateško planiranje i iskazivanje rezultata poslovanja, načinu na koji je vršen odabir najpovoljnijeg ponuđača i kontrola nad pojedinim vrstama troškova i imovine data je veća značajnost u odnosu na druga.

4. Prethodne revizije

Ured za reviziju budžeta Federacije BiH, je drugi put u reviziji JP za «Vodno područje slivovi rijeke Save», ograničavajući svoju reviziju na 2004 godinu, a prvi put je reviziju obavio za 2001. godinu, kada je dao i preporuke.

Tim ureda za reviziju je prilikom otpočinjanja revizije od menadžmenta Preduzeća dobio Informaciju i dokaze o poduzetim mjerama i implementaciji preporuka po revizorskom izvještaju za 2001. godinu. U navedenoj Informaciji je navedeno da su ispoštovane sve preporuke osim:

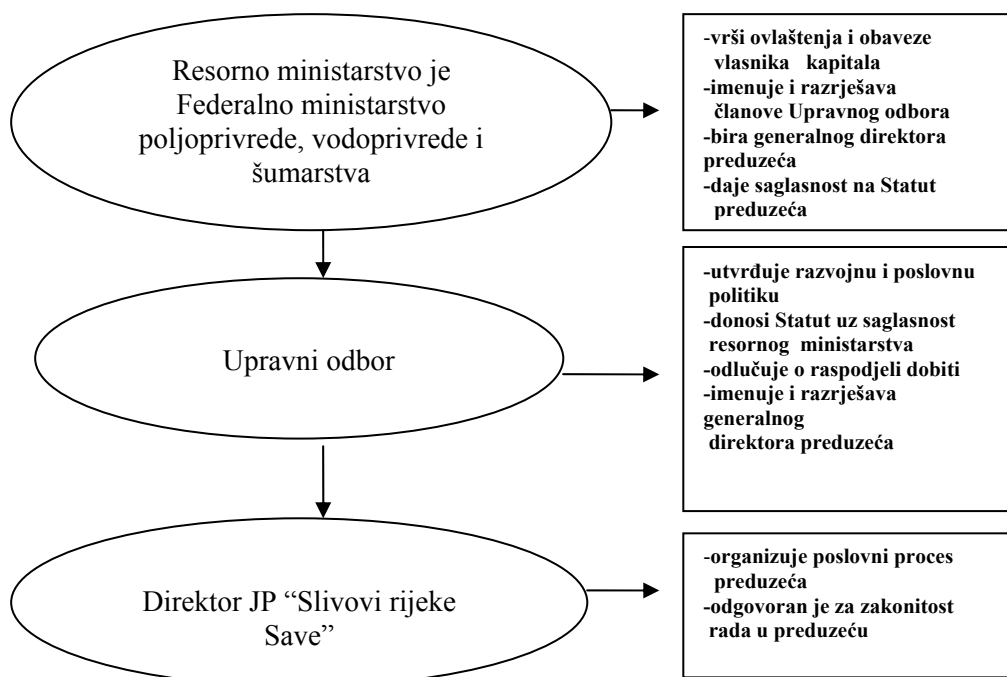
- Izrade dugoročnog i srednjoročnog plana Preduzeća..
- Nije donijet Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama.

Obrazloženja uprave za nepostupanje po prethodnim preporukama nije po nama nije utemeljeno. Mišljenja smo da organi upravljanja i rukovođenja u preduzeću imaju dovoljno uporišta u postojećem Zakonu o vodama, što posebno proizilazi iz člana 162. Zakona o vodama u kojem je definisano da Upravni odbor donosi dugoročne i srednjoročne planove Preduzeća uz saglasnost Parlamenta F BiH. Iz ovoga proizilazi zaključak da se ne treba gubiti vrijeme na čekanje donošenja novog Zakona o vodama i da se u Preduzeću trebaju u punoj mjeri posvetiti provođenju osnovnih zadataka i poslova počevši od faze planiranja pa sve do faze ostvarenja postavljenih ciljeva.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Upravljanje i rukovođenje

Upravljanje i rukovođenje preduzećem uređeno je propisima, a šematski prikaz istog je:

Upravljačku funkciju u JP vrši Upravni odbor koji broji devet članova koga imenuje Vlada FBiH, u ime osnivača. U njemu prema propisima moraju biti zastupljeni kantoni. Imenovanje organa upravljanja koji pokriva revidirani period izvršeno je 30.10.2003. godine, i to privremeno. Konačno imenovanje izvršeno je u revidiranoj godini, što je objavljen u (Sl. nov. F BiH broj 45/04).

Propusti koji su učinjeni u upravljanju i rukovođenju su da uprava nije predložila, a Upravni odbor donio dugoročne i srednjoročne planove preduzeća što je propisano čl. 162 Zakona o vodama. Posljedice toga su poslovanje preduzeća bez strateških ciljeva. Planirana ulaganja redovno se nisu izvršavala u predviđenoj godini te, a sredstva prikupljena od vodnih naknada ostaju neiskorištena i prenose se iz godine u godinu uvećana. Visina tako neutrošenih sredstava sa 31.12.04 godine iznosi nešto više od 5 milina KM.

Kontrolu nad poslovanjem preduzeća po Zakonu o vodama ima resorno ministarstvo, jer ono daje saglasnost na plan poslovanja i finansijski plan i druga akta. Nismo dobili uvjerenje da ministarstvo ima potrebnu kontrolu nad radom preduzeća i da ispunjava dio koji se odnosi na njegovo pravo i dužnost vršenja upravne kontrolu nad radom preduzeća. Primjer toga je da se ne ostvaruju donošeni planovi, da se sredstva koja su prikupljena po osnovu vodnih naknada ne iskorištavaju i da se iz godine u godinu prenose u sve većem obimu te da ni do danas organi upravljanja i rukovođenja u preduzeću nisu donijeli dugoročne i srednjoročne planove.

Direktor preduzeća prema navedenom zakonu imenuje Upravni odbor uz saglasnost Vlade Federacije i isti je odgovoran, u skladu sa čl. 163. Zakona o vodama za sprovođenje planova i utvrđene poslovne politike kao i odluka Upravnog odbora.

Preporuka organima upravljanja i rukovođenja:

- **Problemi koje smo naveli potvrđuju da organi upravljanja i rukovođenja u Preduzeću trebaju mjenjati svoj odnos prema osnovnim poslovima i zadacima, kako bi iz faze čekanja donošenja novog Zakona o vodama, prešli u fazu realizacije osnovnih zadaća koje su pred njih postavljene u već postojećem Zakonu o vodama i da ne postoje prepreke da Upravni odbor u skladu sa članom 162. Zakona o vodama donese dugoročne i srednjoročne planove Preduzeća uz saglasnost Parlamenta, i u skladu sa tim sve druge potrebne interne akte.**

5.2. Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti

Planiranje je izvršeno na osnovu Smjernica za izradu i donošenje plana i finansijskog plana Preduzeća iz decembra 2003. godine koje su sadržavale procjene bilansa sredstava, prioritete i kriterije usmjeravanja sredstava po namjenama i druge informacije, rokove i procedure donošenja. Na osnovu Smjernica svim Kantonima su upućeni dopisi za dostavljanje podataka o planiranim projektima kako bi se mogli uključiti u plan. Upravni odbor je usvojio plan na koji je resorno ministarstvo dalo saglasnost, ali je plan usvojen sa zakašnjenjem, tako da je finansiranje vršeno na osnovu Odluke o privremenom finansiranju. Krajem godine su izvršene izmjene i dopune plana. Navedene probleme prouzrokuje nepostojanje dugoročnih i srednjoročnih planova, jer organi upravljanja i rukovođenja u Preduzeću nemaju orijentaciju u kojem pravcu djelovati, i ako je donošenje navedenih planova bila njihova zakonska obaveza.

U toku revizije Tim Ureda za reviziju je pokušao usporediti planirane pozicije sa ostvarenim. Međutim knjigovodstveni izvještaji su tako organizovani da nisu omogućili usporedbu sa planom. Ovi problemi su dijelom i posljedica ne postojanja svih internih akata, kao što je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama. Upoređivanjem pojedinih uporednih pokazatelja se može vidjeti da u realizaciji plana je najveće odstupanje na poziciji investicija u osnovna sredstva, vodoprivredne objekte i vodoprivredna javna dobra. Uzroci za navedeno su po našem mišljenju, a kako smo već naveli, regionalni interesi, koji prevladavaju u radu Upravnog odbora jer se planom planiraju poslovi koji se ne mogu ostvariti. Preduzeće se suočava sa stalnim problemom nemogućnosti utroška svih prikupljenih sredstava iz razloga što je plan razuđen i rascjepkan na sitne pozicije koje su interes lokalnih nivoa pa iz tog razloga dosta planiranih pozicija nije ostvareno.

Preporuka menadžmentu i Upravnom odboru:

- **Potrebno je da se u što kraćem roku donesu dugoročni i srednjoročni planovi kako bi organi upravljanja i rukovođenja Preduzeća mogli uspješno ostvarivati ciljeve koji su definisani članom 157. Zakona o vodama.**

5.3. Obaveze i razgraničenja

Na dan 31.12.2004. godine ukupne obaveze i razgraničenja Preduzeća iznose 9.891.850 KM od čega:

- kratkoročne obaveze i razgraničenja	5.913.343 KM,
- dugoročne obaveze i razgraničenja	3.978.507 KM.

Tokom 2004. godine Preduzeće je u odnosu na prethodnu godinu uvećalo obaveze u iznosu od 498.131 KM od čega se 485.706 KM odnosi na povećanje obaveza prema dobavljačima. Ovo povećanje je prouzrokovano većim prenosom sredstava iz prethodne godine, a koja se odnose na nezavršene projekte.

Kratkoročne obaveze se odnose na redovne obaveze prema dobavljačima, koje su u januaru i februaru izmirene, a sastoje se iz redovnih obaveza i kratkoročnih razgraničenja. Redovne obaveze su izmerene početkom 2005. godine, a kratkoročna razgraničenja iznose 5.006.004 KM, a odnose se na dobit Preduzeća koja se knjiži kao odloženi prihod za finansiranje radova i aktivnosti ugovorenih planom i finansijskim planom za 2004. godinu. Ovdje se radi o projektima na duži period, koji se prenose u narednu godinu, tako da se i finansiranje istih nije moglo izvršiti u 2004. godini. Utvrdili smo da se prenosi onoliko sredstava koliko iznosi dobit na kraju godine i da se ne radi o prenošenju po ugovorenim projektima.

Dugoročne obaveze i ostala dugoročna razgraničenja se odnose:

- Kredit Svjetske banke u iznosu 3.378.943 KM koji je knjižen u knjigovodstvu i kamata po ovom kreditu u iznosu od 470.125 KM također knjižen u knjigovodstvu, a odnosi se na dio iskorištenog kredita Svjetske banke od 20.000.000 US\$ za finansiranje urgentnih radova na sanaciji vodovoda i kanalizacije u F BiH u periodu od 1996. do 1998. godine. Ovaj dio kredita

koji je knjižen u knjigovodstvu, preuzelo je da vraća Preduzeće. Na ovaj kredit kamate iznose 0,75% godišnje sa rokom otplate od 35 godina uz odgodu plaćanja 8 godina. Ovdje je potrebno napomenuti da je ovaj kredit Svjetske banke knjižen istovremeno na poziciji ostalih dugoročnih razgraničenja i na poziciji obaveza, iz razloga što se ne radi o sredstvima Preduzeća za nabavku stalnih sredstava, nego se radi o sredstvima namjenjenim za izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Preduzeća. Po ovom kreditu za sada se izmiruju samo kamate jer još nije prošao grace period od 8 godina. Ovo znači da se knjiženje po ovom kreditu sada vrši na način da se knjiže plaćene kamate na rashodima i za taj iznos se umanjuju ostala dugoročna razgraničenja tako da se na ovaj način zatvara i dio koji je knjižen na obavezama u momentu plaćanja kamata sa računa. Ovo znači da iznos od 3.378.943 KM predstavlja preostali dug po ovom kreditu.

- Kredit Kuvajskog fonda u iznosu od 30.548 KM odnosi se na nabavku dva terenska vozila koja je Preduzeće uzelo 12.09.2000. godine za svoje potrebe u okviru nabavke vozila za komunalna preduzeća. Vrijeme vraćanja kredita je deset godina uz kamatu od 3,5% godišnje i sa jednom godinom odgode plaćanja. Ovaj kredit je u cjelosti zatvoren početkom 2005. godine
- Ostale dugoročna razgraničenja (ovdje su iskazane u skladu sa Računovodstvenim standardom donacije i pomoći broj 20 i načela sučeljavanja prihoda i rashoda) u iznosu od 98.892 KM, odnose se na donirana stalna sredstva od strane Norveške Vlade koja se odnose na računarsku opremu i tri putnička automobila.

Preporuka menadžmentu:

- **Da se u narednom periodu prenošenje (rezervisanje) sredstava koja nisu utrošena u tekućoj godini vrši samo za stvarno ugovorene a nerealizovane projekte, kako bi ova rezervisanja u skladu sa Računovodstvenim standardom 37. bila izvršena samo za pouzdano mjerljive obaveze, koje će za rezultat imati odliv resursa.**

5.4. Potraživanja

Ukupna potraživanja na 31.12.2004. godine iznose 1.347.815 KM i odnose se na:

- Dugoročna potraživanja od radnika su dati krediti u iznosu od 254.122 KM, koji su dati u 2000. i 2001. godini. Za ova sredstva je u skladu sa preporukama revizora iz prethodne revizije obezbijeđena hipotekarna garancija i sada se vraćaju uredno.
- Kratkoročna potraživanja za date avanse dobavljačima u iznosu od 469.009 KM po zaključenim ugovorima i čija se realizacija prenosi u 2005. godinu. Ovi avansi su dati poznatim izvođačima sa kojima su sklopljeni ugovori koji su realizovani u 2005. godini.
- Potraživanje za pretplaćeni porez na dobit u iznosu od 69.911 KM iz 2000. godine, čiji povrat ni do danas nije izvršen i pored uložениh napora.
- Sumnjiva i sporna potraživanja u iznosu od 191.981 KM koja se odnosi na uplatu po ugovoru o zajmu sa firmom «I.T.G» iz Vaduza. Ovaj ugovor nije realiziran i sredstva nisu vraćena. Na osnovu obavijesti Kantonalnog tužilaštva Sarajevo broj:KT-1539/03 od 07.05.2004. godine u kojoj je prezentirana Naredba kantonalnog tužilaštva pod istim brojem u kojoj se navodi da se obustavlja istraga protiv tadašnjeg direktora zbog zaključivanja štetnog ugovora, iz razloga što nakon provedene istrage nije nađeno dovoljno dokaza da je tadašnji direktor počinio navedeno krivično djelo. U daljoj prepisci u koju smo također izvršili uvid se navodi da je zbog dužine procesa došlo do zastare po pitanju potraživanja.
- Potraživanja od komunalnog preduzeća «Rad» Cazin u iznosu od 362.000 KM koja su data kao kratkoročni zajam kao pomoć u premoštavanju naplate fakturisanih radova od strane Kuvajtskog fonda. Ova sredstva su predmet sudskog procesa na koje je KP «Rad» uložilo žalbu tako da je proces i sada u toku.

Preporuka menadžmentu:

- **Da se u 2005. godini izvrši ispravka potraživanja u iznosu od 69.911 KM za pretplaćeni porez na dobit, čiji povrat nije izvjestan.**

- Da se još jednom razmotri i utvrdi da li postoji pravni osnov za pokretanje postupka za povrat sredstava po osnovu neizvršenog ugovora sa firmom «I.T.G.» iz Vaduza Švicarska kao i da li su učinjeni propusti u pravnim radnjama kako bi se obezbjedio povrat ovih sredstva. Poslije odgovarajućeg mišljenja, koje je potrebno obezbjediti, u slučaju da je ono negativno izvršiti ispravku potraživanja u 2005. godini. Kada se dokumentuje da su poduzete sve radnje za naplatu ove imovine i da se u tome nije uspjelo, predložiti organu upravljanja za otpis.
- Da se posveti puna pažnja sudskom procesu koji se vodi protiv KP «Rad», a radi naplate tih potraživanja i da se isto potraživanje ispravi na teret troškova poslovanja do konačnog rješenja.

5.5. Prihodi

Preduzeće prihode ostvaruje na osnovu Zakona o vodama. Ukupan prihod Preduzeća koji je ostvaren u 2004. godini iznosi 16.181.899 KM, što je 98,07% planiranog iznosa. Značajnu stavku u iskazanim prihodima čini preneseni iznos iz 2003. godine od 3.819.000 KM ostvaren iz vodnih naknada i 176.156 KM također preneseni iznos iz 2003. godine koja čine neutrošena sredstva koja su doznačena iz Budžeta F BiH. U finansijskim izvještajima je iskazan ukupan prihod 11.997.128 KM. Ovi navedeni podaci o ukupnom ostvarenju prihoda koji se razlikuju ukazuje na naš navod koji smo već iznijeli da nisu u skladu izvještaj o poslovanju u 2004. godini i finansijski izvještaji koji se odnose na 2004. godinu. Ovo je rezultat različitog pristupa u izvještavanju, jer je izvještaj o poslovanju izrađen po principu budžetskih korisnika, a finansijski izvještaji su urađeni po principu vođenja knjigovodstva za preduzeća. Ovo je proizvod nedonešenih internih akata u načinu iskazivanja poslovnih promjena. Naime menadžment Preduzeća, u ubjeđenju da u slučaju iskazivanja dobiti za poslovnu godinu, je da bi izbjegao problem oporezivanja svodio poslovni rezultat na nulu i dio ostvarenih prihoda je stornirao. Međutim, Preduzeće po svojoj definiciji, s obzirom da ne ostvaruje dobit prodajom proizvoda i usluga na tržištu nije obveznik poreza na dobit u skladu sa članom 2. Zakona o porezu na dobit preduzeća.

Osnovni izvor finansiranja Preduzeća su posebne vodoprivredne naknade, koje su regulisane članom 170. Zakona o vodama.

U narednoj tabeli je dat pregled planiranih i ostvarenih prihoda za 2004. godinu.

OPIS	PLANIRANO	OSTVARENO	INDEKS(%)
Prenesena sredstva iz 2003. godine	3.819.000	3.819.000	100,00
Prenes. neutr. sred. budžeta F BiH iz 2003.	176.000	176.156	100,00
Posebna vod. nakn. za regist. motor. vozila	5.500.000	5.248.899	95,43
Posebna vod. nakn. za zaštitu voda	2.330.000	2.300.459	98,73
Poseb. vod. nakn. za iskorišt. voda	4.405.000	4.262.307	96,76
Posebna vod. nakn. za izvađ. mater. iz vod.	120.000	185.460	154,55
Ostali izvori sredstava	150.000	189.537	126,36
UKUPNO	16.500.000	16.181.898	98,07

Analizirajući gore pomenute kategorije (plan, rebalans, izvršenje i indeks ostvarenja), ističemo da su prihodi ostvareni u planskim okvirima sa minimalnim odstupanjima, a da je rebalans izvršen samo radi preraspodjele pojedinih planiranih pozicija.

Kod naplate posebnih vodoprivrednih naknada je prisutan problem umanjene naplate. Institucije koje su po zakonu dužne voditi kontrolu obračuna i naplate ne čine dovoljno u ovoj oblasti. Preduzeće je u više navrata pokušavalo riješiti ovaj problem ali bez većeg uspjeha, što se u narednom periodu mora poboljšati u saradnji sa nadležnim institucijama.

U finansijskim izvještajima u kategoriji prihoda nisu iskazana sredstva koja su u skladu sa Odlukom Vlade namjenski prebačena Preduzeću. Ova sredstva su iskazana na obavezama i po izvršavanju se zatvaraju. Mišljenja smo, da u skladu sa Računovodstvenim standardom broj 18. ova sredstva treba

iskazivati na prihodima, jer se prihodi i rashodi koji se odnose na istu transakciju priznaju istovremeno i knjiže se na prihodima i na rashodima istovremeno po principu sučeljavanja. Na ovaj način bi se dobila prava slika o finansijskom poslovanju Preduzeća.

Naplata posebnih vodoprivrednih naknada po kantonima i vrstama koja je ostvarena u 2004. godini , a ne sadrži prenesena sredstva iz 2003. godine prikazana je u slijedećoj tabeli:

Kanton	Naknada za registraciju vozila	Naknada za korištenje voda	Naknada za zaštitu voda	Naknada za izvađeni materijal	Ukupno
Srednjobosanski	684.869	168.537	19.852	-	872.257
Unsko-sanski	669.651	114.057	86.304	125	870.136
Posavski	137.423	24.238	19.927	165.532	347.120
Tuzlanski	1.228.202	1.941.739	706.790	98	3.876.829
Zeničko-Dobojski	918.499	1.106.321	592.089	14.392	2.631.301
Bosansko-podrinjski	63.489	5.212	12.876	2.972	84.549
Sarajevski	1.546.767	903.204	862.622	2.342	3.314.935
Ukupno:	5.248.900	4.262.308	2.300.459	185.461	11.997.128

Preporuka menadžmentu:

- Da se u budućem periodu ne vrši storniranje ostvarenih prihoda kao i da se svi prihodi knjiže u momentu raspoloživosti , u skladu sa Računovodstvenim standardom 18. kako bi se dobila prava slika o poslovanju preduzeća i ostvarenim prihodima.

5.6. Rashodi

Ukupno ostvareni troškovi i rashodi iznose 10.999.738 KM, investiciona i ulaganja u stalna sredstva u iznosu od 490.124 KM (investicije u toku) i namjenska sredstva budžeta F BiH u iznosu od 176.157 KM (sredstva za izvršavanje obaveza prema budžetu F BiH u cjelosti utrošena u namjene određene odlukama Vlade F BiH). Iz navedenog se može vidjeti veliki debalans između planiranih rashoda i ostvarenih rashoda što smo već naveli u prethodnim poglavljima, a što ukazuje na neostvarenje plana izazvanu lokalnim interesima i previše usitnjenim planom. Realizacija ukupnih rashoda po namjeni i regionalnom usmjeravanju u iznosu od 11.666.019 KM iskazana je u slijedećoj tabeli:

Namjena/Kanton	Ugovoreni iznos	Realizovani iznos
Troškovi Preduzeća	1.706.807	1.706.807
Srednjobosanski	1.396.505	1.232.721
Unsko-sanski	1.191.747	793.302
Posavski	980.839	581.621
Tuzlanski	2.497.357	1.507.457
Zeničko-Dobojski	1.743.449	1.063.593
Bosansko-podrinjski	819.156	819.156
Sarajevski	1.342.677	1.016.725
Troškovi koji se odnose na Federaciju	3.160.165	2.944.638
Ukupno:	14.838.703	11.666.019

Administrativna odgovornost menadžmenta za povjereno upravljanje i rukovođenje cijeni se kroz slijedeće:

- da su godišnji izvještaji urađeni tako da je menadžment obezbijedio efikasno izvođenje poslovnih operacija,
- da je pouzdano o tome izvijestio
- da je postupao po eksternim i internim pravilima.

5.6.1. Izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Preduzeća i odabir izvođača

Najznačajniji rashodi su ostvareni na poziciji ulaganja u projekte čije ostvarenje je osnovna djelatnost Preduzeća u 8.383.825 KM, a radi se o uređenju riječnih korita, spriječavanju od poplava, zaštite voda od zagađenja.

Izvršili smo uvid sistemom uzorka u odabir naznačajnih izvođača, a predmet našeg interesovanja je bio njihov odabir, ali i kontrola izvršavanja ugovorenih radova od strane naručioca posla. Predmetom interesovanja Tima za reviziju su bili najveći izvođači: Bujice d.o.o. 298.450 KM, Harysco d.o.o. 91.062 KM, Roading d.o.o. 113.021 KM, Denalm Company d.o.o. 175.258 KM, Veddi Invest d.o.o. 269.046 KM. Sistemom uzorka izvršili smo uvid u dokumentaciju za navedene izvođače i pojedine ugovore: Bujice d.o.o. Konjic regulacija lijeve obale rijeke Bosne u Kaknju, Harysco d.o.o. Sarajevo regulacija dijela korita rijeke Bila u naselju Mehurići, Roading d.o.o. Gračanica uređenje desne obale rijeke Drinjače u Kladnju, Denalm Company d.o.o. Lukavac nasip uz rijeku Savu u dijelu Odžacke Posavine, Veddi Invest d.o.o Sarajevo rekonstrukcija i sanacija vodoprivredne laboratorije Butile.

Također smo iz dokumentacije utvrdili da nijedan ugovoreni posao nije moguće naplatiti od strane izvršioca poslova bez ovjere nadzornog organa, koji se zbog poznavanja situacije ali i zbog uštede u troškovima obično bira sa regije na kojoj se vrše radovi. Za sve navedene izvođače je postojao javni poziv, imenovana komisija za odabir, postojali su kriteriji o načinu odabira, izvršeno komisijsko otvaranje svih pristiglih ponuda. U pojedinim slučajevima kada se nije javio dovoljan broj ponuđača (najmanje tri ponude) objavljivan je ponovo javni poziv i obezbjeđena je saglasnost resornog ministarstva za odabir neposrednom pogodbom u slučajevima kada se i na ponovnom pozivu nije javio dovoljan broj ponuđača.

Formiranje komisija za odabir izvođača za izvođenje radova za koje je po Planu i Finansijskom planu nosilac posla Preduzeće vrši direktor Preduzeća svojim pismenim rješenjem. Zavisno od toga o kojoj vrsti nabavke se radi, odnosno kojem sektoru organizaciono pripada realizacija, obično je predsjednik komisije rukovodilac sektora, a ostali članovi su iz Preduzeća i obavezno jedan ili više članova ispred opštine ili kantona na čijem području se realizira projekat. U slučaju kada je nosilac posla kanton ili opština, onda komisiju formira nadležno ministarstvo za vode odnosno ministar, a u opštinama načelnik opštine što nije uređeno nikakvim internim aktom već se radi od slučaja do slučaja. U sastavu ovih komisija obično je i jedan član iz Preduzeća. U slučajevima kada se radi o specijalističkim projektima, kada Preduzeće nema određeni kadar u komisiju se angažiraju i stručna lica izvan Preduzeća. U 2004. godini raspisano je ukupno 76 tendera za izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Preduzeća. Od ovog broja poništen je postupak za ukupno četiri raspisana tendera i ovi poslovi nisu realizovani u 2004. godini:

- Regulacija rijeke Soline u Tuzli
- Čišćenje korita rijeke Miljacke u Sarajevu-Azići
- Višenamjensko vodoprivredno uređenje sliva rijeke Krivaje-prva faza
- Automatska vodomjerna stanica jezera Modrac

U toku revizije smo se uvjerali da proces odabira izvođača nije tekao baš bez ikakvih problema, pa smo našom revizijom obuhvatili i takve slučajeve. Stoga smo izvršili potpuni uvid u dva takva tendera koja su medijski eksploatisana. Jedan se odnosi na sve radnje koje su se desile poslije odabira firme Denalm Company d.o.o. Lukavac iz razloga što je taj tender poništen poslije izvršenog odabira. Utvrdili smo da je poništenje izvršeno nakon anonimne dojave, a na osnovu pismenih izjava svih ponuđača da prihvataju svojom pismenom izjavom da odabir može biti poništen u svakom momentu kada to naručilac odluči, ako se utvrde neke naknadne sporne činjenice. U ovom slučaju je navedeno da su se izvođači prije odabira dogovorili o većim cijenama u odnosu na neke druge slične poslove. Drugi se odnosi na diskvalifikaciju izvođača Ahydron-građenje d.o.o. Sarajevo na izvođenju projekta regulacija korita rijeke Željeznice na Ilidži. Navedenog izvođača diskvalifikovala je komisija za odabir i pored činjenice što je imao najnižu ponudenu cijenu. Komisija je smatrala da je tenderska dokumentacija nepotpuna iz razloga što nije dat adekvatan spisak mehanizacije za izvođenje radova. Također su bili mišljenja da je data nerealno niska cijena izrade betonskih obloga i da su u referencnoj listi navedeni

radovi koje ponuđač nije uopšte izvodio (projekat rijeka Stupčanica u Olovu) kao i radove koje je tek ugovorio. Od strane komisije također nam je prezentiran i dokaz da je navedena firma u ovom periodu bila insolventna što je objavljeno u Službenim novinama F BiH 45/04.

5.6.2. Ostali rashodi Preduzeća

Tim Ureda za reviziju je izvršio sistemom uzorka i uvid u sve ostale kategorije rashoda. Nismo uočili nepravilnosti u promjenama koje su nastale, niti bi isticali neke kategorije rashoda zbog njihove značajnosti. Najznačajniji rashodi u ovim kategorijama rashoda su isplate plaća u koje smo također izvršili uvid.

Ukupni troškovi zaposlenih u Preduzeću u 2004. godini iznose 1.003.486 KM, čija struktura je:

- bruto plaće i naknade	758.232 KM
- naknade plaća	102.500 KM
- ostali troškovi zaposlenih (topli obrok, prevoz)	142.754 KM

U 2004. godini Preduzeće je uposlilo dvoje novih uposlenika u čiji prijem smo izvršili uvid i uvjerali se da je prijem izvršen na osnovu javnog oglašavanja i u skladu sa kriterijima i procedurama Preduzeća. Prosječna plaća u Preduzeću u 2004. godinu je iznosila 1.007,95 KM, s tim što je najveća posječna iznosila 1.500,00 bez minulog rada kao i najniža u iznosu od 300,00 KM opet bez minulog rada.

Iz uvida u isplaćene plaće uočili smo kod direktora Preduzeća razliku između koeficijenta predviđenog Pravilnikom o radu 10 i stvarnog 10,71. Poslije razgovora sa odgovornom osobom nam je objašnjeno da je ova razlika nastala prilikom usklađivanja koeficijenata sa novim Pravilnikom, kojim se nije mogla prilagoditi plaća direktora. Također smo utvrdili da je na osnovu Odluke direktora broj: 03-1188-1/04 od 29.12.2004. godine zaposlenicima Preduzeća uz isplatu plaća za decembar 2004. godine odobrena isplata razlike plaće u visini od 3,7% na isplaćeni iznos neto plaće za period januar-novembar 2004. godine, kojom bi se obezbijedio nivo isplaćenih plaća zaposlenicima na nivou prethodne godine, čime nisu prekoračena sredstva koja su utvrđena planom.

5.7. Upravljanje gotovinom

Preduzeće u poslovanju koristi centralizovani način raspolaganja sredstvima na računima koji su otvoreni kod poslovnih banaka. Sredstvima na računima kod banaka u cjelosti raspolaže menadžment.

U razgovoru sa odgovornim osobljem rečeno nam je da je osnovno pravilo rada u odabiru banaka kod kojih su oročavana sredstva bila kamatna stopa. **Odabir banaka na osnovu javnog oglašavanja nije vršen pa menadžmentu preporučujemo da u narednom periodu i to uradi.**

Preporuka menadžmentu:

- **Da se odabir banaka vrši javnim nadmetanjem kako bi se troškovi bankarskih provizija sveli na što manju mjeru.**

KOMENTAR

Menadžment Preduzeća se u ostavljenom roku očitovao na Nacrt izvještaja Tima Ureda za reviziju F BiH. U očitovanju nisu prezentirani novi dokazi, koji bi uticali na izmjenu mišljenja, koje je dato u Nacrtu izvještaja. Dodatno su obrazložene pozicije koje su bile predmet naših nalaza. Opravdana obrazloženja su prihvaćena i ukomporirana u Konačan izvještaj, a odnose se na preciznije određivanje pojedinih navoda. Također, u očitovanju su navedene pojedine neosnovane primjedbe, koje nisu mogle biti prihvaćene od strane Tima Ureda za reviziju, a ukazuju na nerazumijevanje naših navoda pa ćemo ih radi istinitosti dodatno pojasniti:

- Sredstva koja nisu iskorištena u 2004. godini, a prenesena su u narednu godinu u iznosu od 5.006.004 KM čine 30,94 % od ukupnih iskazanih prihoda. Također iz Pregleda radova i aktivnosti koje se finansiraju iz odloženih prihoda koje je menadžment prezentirao Timu Ureda za reviziju je vidljivo da je u prenesenim sredstvima sadržan i iznos od 853.941,93 KM, a odnosi se na neugovorene poslove. S obzirom da je prenos sredstava vršen i u prethodnim godinama vidljiv je kontinuitet u neostvarivanju planova. Uzimajući u obzir navedeno i dalje je opravdana naša konstatacija da se planovi ne izvršavaju u cjelosti, da se neutrošena sredstva ne prenose za tačno ugovorene poslove što u suštini potvrđuje činjenicu da je otežano upoređivanje sa planom. Ovo dodatno potvrđuju okrugli iznosi koji su navedeni za neugovorene prenešene projekte, tako da navod iz očitovanja pod tačkom 2. ne stoji.
- Mi i dalje stojimo na stanovištu da postojeća zakonska rješenja omogućavaju neometano poslovanje i da je u Preduzeću već odavno bilo moguće donijeti dugoročne i srednjoročne planove i sva interna akta koja nedostaju. Ovo je moglo dovesti do rješavanja problema koji se navode u našem Izvještaju.
- Sam podatak iz Izvještaja o poslovanju Preduzeća za 2004. godinu u kojem su iskazani ukupni prihodi od 16.181.898,91 KM u kojim su sadržana prenešena sredstva iz 2003. godine u iznosu od 3.819.076,65 KM i namjenska sredstva budžeta F BiH u iznosu od 176.156,86 KM potvrđuje razliku u odnosu na finansijske izvještaje u kojima je iskazan ukupan prihod u iznosu od 10.999.738 KM. Timu Ureda za reviziju je jasan razlog nastajanja ove razlike u izvještavanju, a kako je to u našem Izvještaju na više mjesta navedeno. Ipak mišljenja smo da ovakav način nije u skladu sa računovodstvenim standardima što je također pojašnjeno u Izvještaju.
- Mišljenja smo da sredstva doznačena od F BiH za tačno određene namjene je trebalo iskazati na poziciji prihoda u skladu sa Računovodstvenim standardom 18. u momentu njihovog nastajanja, tako da se ne radi o grešci kako je navedeno u očitovanju pod rednim brojem 8. Ovaj naš stav je precizno objašnjen u Izvještaju tako nije jasno što je ovo navedeno u očitovanju.
- U ovom komentaru pod tačkom 1. već smo objasnili navod iz očitovanja pod rednim brojem 11. U dokumentaciji koja je priložena uz ovo očitovanje su navedeni iznosi koji su utrošeni tačno po stavkama plana. Međutim, ovo nije bilo predmetom našeg navoda koji se odnosi na otežano upoređivanje ostvarenog i planiranog. Neutrošena sredstva koja su predmet ovog našeg navoda i koja su prenešena kao i okrugli iznosi koji se navode uz neugovorene pozicije i koje uz sve ovo nisu iskazane u finansijskim izvještajima upućuju da u očitovanju objašnjavate nešto što nije predmet našeg Izvještaja.
- U potpunosti razumijemo navode koje ste naveli u očitovanju pod tačkom 13. Međutim, naš zadatak nije da donosimo propise, nego da utvrđujemo da li se postupa po njima. Svjesni smo svih problema i mišljenja smo da će ovaj naš Izvještaj pomoći u njihovom rješavanju. Kada navodite da status Preduzeća nije u potpunosti riješen, mi se možemo složiti sa Vama. Međutim, isto tako je tačno da Vi nemate prepreka da donesete dugoročni i srednjoročni plan, kao i sve nedostajuće interne akte koji bi Vam zasigurno pomogli u uspješnijem poslovanju. Zakon o vodama sve ovo Vam omogućuje i nema razloga da se ono što je propisano Zakonom odlaže, a svako naredno unapređenje Zakona koje spominjete u očitovanju, za koje smo mi saglasni da je potrebno, će samo poboljšati Vaše poslovanje.

Viši revizor

Ismeta Junuzović

Revizor

Fuad Velić